

Vejledning til tilmelding

Strategisk udviklingsforløb til omlægning mod recovery-orienteret rehabilitering

Et strategisk udviklingsforløb mod recovery-orienteret rehabilitering er et samarbejde mellem en kommunes samlede socialpsykiatri og Social- og Boligstyrelsen.

Udviklingsforløbet strækker sig over halvandet år og tager udgangspunkt i Social- og Boligstyrelsens *Koncept for strategisk udvikling og omlægning mod recovery-orienteret rehabilitering*.

1. Hvem kan tilmelde sig?

Et strategisk udviklingsforløb sigter mod en samlet omlægning af socialpsykiatrien i en kommune på tværs af den strategiske ledelse, myndighedsområdet og de sociale tilbud. Derfor er det alene kommuner som planlægger at involvere den samlede socialpsykiatri, der kan tilmelde sig et udviklingsforløb.

2. Baggrund

Mennesker med psykiske vanskeligheder kan komme sig med den rette støtte og hjælp. Derfor er der et stort potentiale i at omlægge socialpsykiatrien til recovery-orienteret rehabilitering. Omlægningen skal bidrage til, at flere mennesker kommer sig eller lever så selvstændige liv som muligt, og til at ressourcerne på området anvendes bedst muligt.

Men det kan være en vanskelig opgave at drive en sådan omstilling i en travl og presset hverdag, og at vide, hvordan det allerede står til, hvad der skal til og hvor det er bedst at tage fat først. I *Aftale om en 10-årsplan for psykiatrien og mental sundhed* fra september 2022 blev der derfor prioriteret midler til, at Social- og Boligstyrelsen kan understøtte og rådgive landets kommuner i at udvikle og omlægge socialpsykiatrien mod recovery-orienteret rehabilitering. Der vil blive taget udgangspunkt i Social- og Boligstyrelsens koncept for strategisk udvikling og omlægning af socialpsykiatrien:

[Find Social- og Boligstyrelsens koncept her.](#)

3. Formål

Et strategisk udviklingsforløb skal understøtte en omlægning af kommunens samlede socialpsykiatri.

Omlægningen skal bidrage til, at:

- Forbedre trivsel, sundhed og mestring blandt borgerne.
- Flere borgere er aktive deltagere i lokalsamfundets almene fællesskaber.
- Tilfredsheden med indsatsen blandt borgerne samt deres familie og netværk øges.
- Flere borgere i socialpsykiatrien oplever et mindre behov for indgribende indsatser.
- Flere borgere kommer i uddannelse og beskæftigelse.

4. Organisering

Det er forskelligt fra kommune til kommune, hvordan man bedst organiserer et strategisk udviklingsforløb. Organiseringen skal understøtte udviklingen af praksis og sikre, at det er muligt for den strategiske ledelse, faglige ledere, medarbejdere, borgere og samarbejdspartnere at løse deres egne opgaver på en måde, der er koordineret og sammenhængende på tværs. I hvert udviklingsforløb skal der udpeges en styregruppe med strategisk ansvar, en implementeringsgruppe med ansvar for implementeringsprocessen, eventuelt lokale implementeringsgrupper og en koordinator.

Styregruppe

Styregruppen har det overordnede ansvar for det strategiske udviklingsforløb på tværs af hele socialpsykiatrien. Styregruppen skal som minimum bestå af repræsentanter for direktions- og chefniveauet med tæt tilknytning til det politiske niveau. Styregruppen skal arbejde på mandat fra det politiske niveau og dertil inddrage det politiske niveau i de aktiviteter, der vedrører formulering af retning og mål, så der sikres politisk opbakning til omlægningen.

Implementeringsgruppe

Implementeringsgruppen er ansvarlig for arbejdet med at implementere styregruppens beslutninger og for at omsætte konceptets faglige anbefalinger til praksis. Implementeringsgruppen skal bestå af repræsentanter for borgere, ledere og medarbejdere på tværs af myndigheds- og tilbudsområdet samt eventuelt andre områder, som kommunen ønsker at inddrage. Involvering af borgerne er helt afgørende i en recovery-orienteret udvikling af praksis.

Lokale implementeringsgrupper

Undervejs i udviklingsforløbet kan der med fordel nedsættes et antal lokale implementeringsgrupper fx en gruppe, der specifikt arbejder med omlægningen på bostøtteområdet eller myndighedsområdet. I lokale implementeringsgrupper skal der være repræsentanter fra borgere, ledere og medarbejdere inden for det valgte område.

Koordinator

For at sikre et smidigt og effektivt samarbejde mellem den enkelte kommune og Social- og Boligstyrelsen, kan kommunen udpege en koordinator for det strategiske udviklingsforløb. Koordinatoren er den primære kontaktperson i kommunen for Social- og Boligstyrelsen. Tilsvarende udpeger Social- og Boligstyrelsen en primær kontaktperson for hvert udviklingsforløb.

5. Indhold

Social- og Boligstyrelsen har udviklet en rådgivningspakke med udgangspunkt i *Koncept for strategisk udvikling og omlægning af socialpsykiatrien*. Rådgivningspakken angiver en række aktiviteter i et strategisk udviklingsforløb, som kommuner kan gennemføre i samarbejde med Social- og Boligstyrelsen med sigte på at omlægge socialpsykiatrien mod recovery-orienteret rehabilitering.

Enhvert udviklingsforløb tilrettelægges med udgangspunkt i den enkelte kommunes ønsker og ambitioner for området, og hvor langt kommunen allerede er i arbejdet med recovery-orienteret rehabilitering. Aktiviteterne beskrevet nedenfor vil således kunne tilpasses den enkelte kommune. Dette aftales konkret i forbindelse med opstart af udviklingsforløbet.

Et strategisk udviklingsforløb gennemføres efter tilmelding i tre faser. Hver fase varer et halvt år og løber altid fra sommerferien til juleferien eller fra juleferien til sommerferien. De fire faser, og de hovedaktiviteter som knytter sig til, er nærmere beskrevet herunder.

2023	2024		2025
Tilmelde	Forberede	Udvikle	Forankre

Fase 0: Tilmelding

Formålet med tilmeldingsfasen er at indlede et samarbejde mellem kommunens samlede socialpsykiatri og Social- og Boligstyrelsen om et strategisk udviklingsforløb. Tilmeldingen skal opfylde en række kriterier for at blive godkendt. Tilmeldingskriterierne skal bl.a. sikre, at kommunen har den nødvendige information om, hvad forløbet indebærer, og hvilke aktører der skal involveres, for at igangsætte en bæredygtig omlægning af socialpsykiatrien.

Tilmeldingskriterier

Følgende kriterier skal være opfyldt for at en tilmelding til et strategisk udviklingsforløb mod recovery-orienteret rehabilitering kan godkendes:

1. Tilmeldingen kommer fra en kommune, som ønsker at gennemføre en samlet omlægning af socialpsykiatrien på tværs af den strategiske ledelse, myndighedsområdet og de sociale tilbud.
2. Tilmeldingen er godkendt af en direktør med ansvar for socialpsykiatrien.
3. Der er afholdt et tilmeldingsmøde mellem kommunen og Social- og Boligstyrelsen med deltagelse af en repræsentant på minimum chef-niveau med strategisk ansvar for socialpsykiatrien.

Formålet med tilmeldingsmødet er at sikre en grundig forventningsafstemning før tilmeldingen godkendes og udviklingsforløbet sættes i gang. Til mødet vil der også være fokus på at sikre, at udviklingsforløbet tager afsæt i den enkelte kommunes forudsætninger og ønsker til udvikling.

[Tilmeldingsskema findes på Social- og Boligstyrelsens hjemmeside.](#)

Fase 1: Forberede

Formålet med forberedelsesfasen er at etablere en organisering, som understøtter udviklingsarbejdet, skabe overblik over hvilke organisatoriske rammer kommunen har for en omlægning, og hvordan kommunen bruger tilbudsviften i dag. Med udgangspunkt i dette, og kommunens ønsker til udvikling af socialpsykiatrien, formuleres en realiserbar udviklingsplan med tydelige og evaluerbare mål.

Der gennemføres tre møder for både styregruppen og implementeringsgruppen i forberedelsesfasen.

Det første møde for styregruppen og implementeringsgruppen er et fælles opstartsmøde. Her introduceres deltagerne i de to fora for aktiviteterne i det samlede udviklingsforløb med fokus på de roller og opgaver, som skal varetages i henholdsvis styregruppen og implementeringsgruppen.

Som en del af forberedelsesfasen arbejder grupperne med støtte og rådgivning fra Social- og Boligstyrelsen blandt andet med:

- ▶ At vurdere kommunens organisatoriske ramme
 - Der skabes overblik over kommunens organisatoriske forudsætninger for en omlægning
 - Der gennemgås ti nyere borgersager ift. at kortlægge, hvorvidt og hvordan der arbejdes ud fra en recovery-orienteret rehabiliterende tilgang i sagsarbejdet
- ▶ At vurdere kommunens brug af tilbudsviften
 - Kommunens nøgletal ift. tilbudsvifte, beskæftigelse mv. gennemgås
 - Kommunens styring af området drøftes og hvilke mål man har for området
- ▶ Udviklingsplan
 - Der formuleres mål for udviklingsarbejdet med udgangspunkt i den indsamlede viden
 - Der udarbejdes en tidsplan med konkrete delmål og ansvarspersoner
- ▶ Kommunikationsaktiviteter
 - Der skabes et overblik over, hvilke formidlingsaktiviteter kommunen ønsker at igangsætte
 - Der udarbejdes en tidsplan, udpeges ansvarlige og forberedes formidlingsmaterialer og -aktiviteter

Fase 2: Udvikle

Formålet med udviklingsfasen er at igangsætte de første og vigtigste forandringstiltag i en omlægning af socialpsykiatrien. Der skal arbejdes med at implementere principper for recovery-orienteret rehabilitering og samtidig styrke prioriterede organisatoriske forudsætninger.

Implementeringspakken indeholder tre møder for styregruppen, implementeringsgruppen og lokale implementeringsgrupper i udviklingsfasen. Som en del af udviklingsfasen arbejder grupperne med støtte og rådgivning fra Social- og boligstyrelsen blandt andet med at:

- ▶ Planlægge prøvehandlinger
- ▶ Gennemføre prøvehandlinger
- ▶ Evaluere prøvehandlinger

Det første møde i udviklingsfasen er et fælles kick-off arrangement for styregruppen, implementeringsgruppen og de lokale implementeringsgrupper. Her præsenteres udviklingsplanen og de prioriterede tiltag, der skal arbejdes med rundt om i organisationen.

Fase 3: Forankre

Formålet med forankringsfasen er at sikre, at de forandringstiltag som er gennemført, forbliver varige, samt sikre en organisering som understøtter, at den samlede socialpsykiatri arbejder recovery-orienteret rehabiliterende.

Implementeringspakken indeholder tre møder for styregruppen, implementeringsgruppen og lokale implementeringsgrupper i forankringsfasen. Som en del af forankringsfasen arbejder grupperne med støtte og rådgivning fra Social- og Boligstyrelsen blandt andet med:

- ▶ Fortsat arbejde med prøvehandlinger
- ▶ Opfølgning på temperaturmåling
- ▶ Forankringsplan

Social- og Boligstyrelsen tilbyder desuden netværksaktiviteter for styregruppen og implementeringsgruppen med andre kommuner, som arbejder med at omlægge socialpsykiatrien.

6. Udbytte

Efter et gennemført udviklingsforløb kan det forventes at:

- Borgerne deltager mere aktivt i kommunens beslutningsprocesser og udviklingsrum. Det kan eksempelvis være ved ansættelser, i præsentation af punkter til det politiske udvalg, i implementerings- og styregrupper, i strategiudviklingsprocesser samt i evalueringer af indsatserne.
- Borgernes håb, ønsker, drømme for fremtiden og deres ressourcer i forløbet fremgår tydeligt i deres egen sag (fx udredning og handleplan) og i samarbejdet med socialpsykiatrien.
- Kommunen har gennemført en række selvvalgte udviklingsaktiviteter, der omfatter alle relevante aktører, herunder ledere og medarbejdere fra relevante områder samt borgere og aktører fra civilsamfundet.
- Kommunen arbejder kontinuerligt med at forbedre de organisatoriske forudsætninger, hvor en indledende temperaturmåling har indikeret et behov.
- De faglige principper for recovery-orienteret rehabilitering afspejler sig i kommunens praksis.
- Kommunen har en tydelig plan for, hvordan man vil fortsætte arbejdet med at omlægge socialpsykiatrien mod øget recovery-orienteret rehabilitering.

7. Økonomi

Social- og Boligstyrelsens rådgivning i forbindelse med et strategisk udviklingsforløb stilles gratis til rådighed for kommunen. Alle aktiviteter afholdes hos kommunen eller virtuelt. Kommunen skal selv finansiere relevante medarbejders deltagelse i udviklingsaktiviteterne og alle andre udgifter forbundet med udviklingsforløbet, eksempelvis mødefaciliteter og forplejning.

8. Tilmelding

Tilmelding til et strategisk udviklingsforløb sker gennem et tilmeldingsskema, som kan rekvireres via Social- og Boligstyrelsens hjemmeside.

[Find tilmeldingsskemaet her.](#)

9. Spørgsmål

For yderligere spørgsmål angående tilmelding til at strategisk udviklingsforløb kontakt venligst:

Aleksander Marzec Petersen

Chefkonsulent

Socialpsykiatri, Voksne

Mobil +45 41 73 08 86

apet@sbst.dk